

DE REGIONVM ET LOCO.

Cognita finitione nominis si per hunc modum prouinciam aliquam vel etiam totum regnum cum omnibus oppidis describere uolueris, primum in asserere plano confice instrumentum tale, fiat circulus, qui in quatuor quadrantes dissectur, quadrante quolibet rursus diuiso (vt solet) in 90. gradus, postea affigatur per centrum index cum perispicillis aut pinnulis quemadmodum in dorso astrolabij. Hoc instrumento facto opus erit etiam instrumento nautico (quod Compassum appellamus) nam ab illo fere tota res pendet, quibus habitis ita procedito. Pone instrumentum planimetrum primum in plano, & super ipso Compassum, ita vt latus Compassi quadrangularis adiaceat lineæ meridianæ instrumenti inferioris. Deinde verte instrumentum cum compasso eo usque quo index compassi respondeat sibi subscripto indici, & post hæc instrumento ita manente compassum tanquam perfunctum suo officio remoue. Si nunc angulum positionis alterius loci a tuo scire uelis, manente instrumento immoto, uolue indicem donec per perispicilla eius uideas locum alium, uidebis mox angulum positionis a meridie vel Septentrione secundum ipsius indicis remotionem ab eis. Sed quorsum hæc roget aliquis, etiam si habeam ab vno loco positiones vel situs omnium locorum si non adsit distantia nota nihil profuerit. Verum dicis ab vno loco, nam nisi a duobus locis habeas angulos positionum non poteris describere tertium. Igitur si nunc prouinciam totam depingere placet, Inuestiga primum ab vno oppido, a quo placet incipere, omnium circumiacentium locorum situs: eosque trahe in plano descripto primum circulo ex vno puncto posito ad libitum, eoque diuiso in 360 gradus vt est ipsum instrumentum planimetrum, & cuiusque lineæ positionis adsigna suum nomen. Vt autem euites multam peregrinationem, ascende turrim oppidi altissimam, atque inde quasi e specula circumspice. Post hæc proficiscere ad aliud oppidum, atque ibi similiter agito cum angulis positionum omnium circumiacentium locorum, quos ubi habueris, pone punctum istius oppidi a priori puncto in quacunque uelis distantia, super tamen sua linea positionis, atque ex hoc puncto trahe circulum obsecurum, & meridianum distantem a priori meridiano vndique æqualiter. Denique trahe ex hoc puncto lineas positionum locorum iam inuentas, & ubi tunc fit intersectio lineæ alicuius cum prioribus eiusdem loci, ibi notanda ponenda est pro tali loco. Haud dissimili ratione ages cum omnibus locis alicuius regni, proficiscendo eo usque donec omnia quæ describere decreuisti, bis in tuum conspectum venerint, atque omnium duas lineas

habeas positionum. Exempli causa, describamus aliquot loca Brabantia, atq; id quo facilius fiat ascendendo turrin Antuerpiæ cum instrumentis, pono instrumentum secundum plagas mundi, & video circumquaque quæcumq; possum loca. Reperio autem Gandauum tendere ab arctis 40 gradibus quasi in occidentem, Liram ab ortu 30 gradibus in austrum declinare, Machliniam 8 quasi gradibus ab austro in occasum, Louanium. 4. ab austro ad ortum, Bruxellas 25 ab austro in occasum, Mittelburgum 30 ab occasu ad Arctos, Bergas 20 ab Arctis in occasum. Sintq; hæc loca satis pro exemplo, his habitis pono punctum in medio plani alicuius quod locum Antuerpiæ significet, hinc duco circulum quem diuido in 4 adscriptis 4 plagis mundi Oriens, Occidens, Meridies, Septentrio. Quadrantem deinde quemlibet diuido in 90 partes, aut saltem semicirculum in 180 gradus, post hæc ex puncto duco cuiq; locorum prædictorum lineam per suos gradus, & relinquo ita cartam imperfectam cum lineis tantum. Et me cum instrumentis confesso Bruxellas, bvi iterum omnium quæ visu adsequi possum locorum lineas positionis quero. Inuenioq; Louanium ab ortu in meridiem vergere quasi 14 gradibus. Machliniam & Liram in vna linea quæ distat ab ortu versus Boream 47 gradibus. Gandauum 29 gradibus ab Arctis ad occasum. Mittelburgum 33 gradibus eodem ordine. Bergas ab Arctis 9 gradibus in ortum declinare, quamuis ex Bruxellis hæc posteriora duo non possint visu conspici, tamē adijcimus pro exemplo. Neq; volo quod quisq; putet me hic veras lineas positionū assignare, sed tantum pro declaratione comminisci. Inuentis igitur hoc modo lineis positionum quero in carta incepta lineam Bruxellæ, in quâ pono punctum distans ab Antuerpia quantum mihi placet, ex hoc iterum puncto duco circulum, quem seco primum per meridianum distantem a Meridiano Antuerpiensi vt solent parallele lineæ, similimodo diuido eū in 360 gradus, adscriptis quattuor plagis mundi vt iam ante cū Antuerpia egi. Demum ex centro quod iam Bruxellā significat duco lineas positionū locorum prædictorum adijciendo regulam centro & gradibus iuuentis Vbi igitur nunc fit intersectio lineæ Louanij cū priori quæ ex Antuerpia ducitur, ibi est locus Louanij. Atq; haud aliter inuenies omnium locorum puncta. Si vero contingat (vt nonnunq; vsu venit) quod vtraq; vice locus quispiam venerit in medio inter duo loca principalia siue primum nota: tunc necesse est tertia vice hunc locum ex transuerso aspicere. Atq; hoc modo non opus erit omnia prouincie describendæ loca